

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ КОЛЕДЖ
ЛЬВІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО АГРАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ**

Кафедра “Фінанси, банківська справа та страхування”

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Економіка підприємств

Освітня програма “Фінанси, банківська справа та страхування”

Спеціальність 072 “Фінанси, банківська справа та страхування”

Галузь знань 07 “Управління та адміністрування”

Затверджено на засіданні кафедри
«Фінанси, банківська справа та страхування»
Протокол № 1 від 02.09.2019 р.

м. Івано-Франківськ
2019

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація			
Назва дисципліни	Економіка підприємств		
Викладач (-і)	к. е. н. Шекета Є. Ю.		
Контактний телефон викладача	+38(066)8010473		
Е-mail викладача	sheketa-evgenija@ukr.net		
Формат дисципліни	Очний		
Обсяг дисципліни	4 кредитb ECTS		
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://ifagrarnicol.at.ua/index/bibliotechnij_fond/0-69		
Консультації	Очні консультації: згідно розкладу консультацій		
2. Анотація до курсу			
Для ефективного функціонування економіки, здійснення радикальних реформ господарського механізму кожному керівнику, інженеру необхідні знання економіки підприємства, законів розвитку виробничих відносин, необхідно знати характер і форми прояву економічних законів на конкретному підприємстві, умови та фактори, під впливом яких ці закони можуть діяти з найбільшою ефективністю. Ознайомившись з основами цього курсу фахівець, менеджер зможе організувати підприємницьку діяльність, забезпечити раціональне використання виробничих та фінансових ресурсів, приймати управлінські рішення, спрямовані на підвищення ефективності виробництва, не завдаючи шкоди навколишньому середовищу.			
3. Мета та цілі курсу			
Формування у студентів сучасного економічного мислення і системи спеціальних знань про базові поняття щодо господарсько-фінансової діяльності підприємства, змісту її окремих напрямів та їх взаємозв'язку, системи показників, що її характеризують, засвоєння комплексу знань про виробництво та його організацію.			
4. Результати навчання (компетентності)			
Здатність приймати обґрунтовані рішення, розробляти та управляти проектами; на основі типових методик і нормативно-правової бази розрахувати економічні та соціально-економічні показники, що характеризують діяльність суб'єктів господарювання, вміння застосовувати основні методи аналізу й оцінки стану економічних систем та процесів; застосовувати сучасні методи для оцінки ефективності використання економічних ресурсів підприємства, оцінки фінансового стану і результатів діяльності підприємства; проводити економічну і техніко-економічну оцінку ефективності використання нових технологій і технічних пристроїв та інших інвестиційних проектів та на її основі приймати обґрунтовані рішення.			
5. Організація навчання курсу			
Обсяг курсу 120 год.			
Вид заняття		Загальна кількість годин	
лекції		28 год.	
семінарські заняття		28 год.	
самостійна робота		64 год.	
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
II	072 “Фінанси, банківська справа та страхування”	I	вибіркова

Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
II семестр					
Тема 1. Предмет і метод курсу “Економіка підприємств”. Сутність “економіки” як науки. Класифікація видів економіки. Історичні особливості формування економіки як окремої науки. Потреби, ресурси і проблема вибору в економіці. Альтернативна вартість. Оптимізація витрат і раціональне використання ресурсів. “Економіка і фінанси підприємств” як наука, її предмет. Методологічні засади та методи дослідження.	Лекція, семінарське заняття	[1, 2, 3, 5, 4]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до семінарського заняття	10 балів	До наступного заняття за розкладом
Тема 2. Підприємство в соціально-орієнтованій ринковій економіці. Суть, основні ознаки та напрями діяльності підприємства. Види підприємств. Правові основи діяльності підприємств та їх державне регулювання. Зовнішнє середовище підприємств. Чинники внутрішнього середовища підприємств.	Лекція, семінарське заняття	[1, 2, 3, 5, 4]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до семінарського заняття	10 балів	До наступного заняття за розкладом
Тема 3. Формування фінансових ресурсів підприємства. Сутність та ознаки фінансових ресурсів підприємства. Структура фінансових ресурсів та джерела їх утворення. Напрямки використання фінансових ресурсів. Необхідність та сутність кредитування підприємств. Основні причини виникнення кредитних відносин. Суб’єкт і об’єкт кредитування. Сучасні форми існування кредитних взаємовідносин.	Лекція, семінарське заняття	[2, 3, 9]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до семінарського заняття	10 балів	До наступного заняття за розкладом
Тема 4. Сутність та види грошових розрахунків та грошових надходжень підприємств. Сутність та принципи грошових розрахунків підприємства. Форми безготівкових розрахунків і платіжні документи.	Лекція, семінарське заняття	[10]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до семінарського заняття	10 балів	До наступного заняття за розкладом

Розрахунково-касове обслуговування підприємств. Касові операції й організація контролю за дотриманням касової дисципліни. Виручка від реалізації продукції та методика її визначення. Ціноутворення на підприємстві. Формування валового (чистого) доходу на підприємстві.			заняття		
Тема 5. Формування, розподіл і використання прибутку підприємства. Сутність прибутку підприємства та показники його вимірювання. Функції прибутку. Поняття і система показників рентабельності. Прибуток підприємства та його види. Формування прибутку. Прибуток від реалізації продукції: формування та методи розрахунку. Прибуток від надзвичайних і фінансових операцій. Канали розподілу і напрями використання чистого прибутку. Розрахунок прибутковості підприємства. Операційний леверидж і підприємницький ризик.	Лекція, семінарське заняття	[1, 3, 4, 9]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до семінарського заняття	10 балів	До наступного заняття за розкладом
Тема 6. Сутність оподаткування та основи податкової політики підприємства. Сутність і функції податків. Характерні ознаки податків. Відмінності податків від податкових та інших обов'язкових платежів. Основні елементи системи оподаткування. Класифікація податків. Сутність податкової системи і податкової політики України. Основні принципи податкової системи України. Характеристика основних податків податкової системи України..	Лекція, семінарське заняття	[6, 7, 8, 10]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до семінарського заняття	5 балів	До наступного заняття за розкладом
Тема 7. Фінансове забезпечення відтворення основних фондів підприємства. Сутність та види основного капіталу підприємства. Оцінки грошового виразу основних засобів. Амортизація необігових активів та її використання. Основні методи	Лекція, семінарське заняття	[2, 6, 7, 8]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до семінарського	5 балів	До наступного заняття за розкладом

амортизації основних засобів. Показники ефективності використання основних засобів і нематеріальних активів. Сутність, джерела і порядок фінансування капітальних вкладень.			заняття		
Тема 8. Сутність, джерела формування та використання обігового капіталу на підприємстві. Сутність обігового капіталу. Структура і склад обігових коштів. Встановлення оптимальної потреби підприємства у виробничих запасах. Джерела формування обігового капіталу. Ефективність використання обігового капіталу.	Лекція, семінарське заняття	[2, 6, 7, 8]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до семінарського заняття	10 балів	До наступного заняття за розкладом
Тема 9. Оцінка фінансового стану підприємства. Сутність та необхідність оцінки фінансового стану підприємства. Фінансовий аналіз діяльності підприємства, його види. Методи аналізу фінансового стану підприємства. Основні показники фінансового стану підприємства. Аналіз ліквідності та фінансової стійкості підприємства. Аналіз ділової активності та рентабельності підприємства.	Лекція, семінарське заняття	[1, 3, 5, 9]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до семінарського заняття	10 балів	До наступного заняття за розкладом
Тема 10. Фінансове планування на підприємстві. Сутність, завдання і форми фінансового планування. Складання і затвердження річного фінансового плану підприємства. Прогнозування обсягів реалізації продукції, баланс грошових потоків, таблиця доходів і витрат. Оперативне фінансове планування.	Лекція, семінарське заняття	[2, 6, 7, 9, 10]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до семінарського заняття	10 балів	До наступного заняття за розкладом
Тема 11. Банкрутство і фінансова санація підприємства. Поняття банкрутства та причини його виникнення. Види банкрутства. Встановлення банкрутства підприємства. Основні види неплатоспроможності. Санація підприємства та джерела її забезпечення. Основні види санації.	Лекція, семінарське заняття	[4, 9]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до семінарського заняття	10 балів	До наступного заняття за розкладом

6. Система оцінювання курсу	
Загальна система оцінювання курсу	100 бална за семестр – як середньо арифметичне 100 балів протягом семестру. “відмінно” – студент демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, наводить повний обґрунтований розв’язок прикладів та задач, аналізує причинно-наслідкові зв’язки; вільно володіє науковими термінами; “добре” – студент демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його до розв’язання конкретних прикладів та задач, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності розв’язках; “задовільно” – студент володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, не завжди вміє правильно застосувати набуті знання до розв’язання конкретних прикладів та задач, нечітко, а інколи й невірно формулює основні твердження та причинно-наслідкові зв’язки; “незадовільно” – студент не володіє достатнім рівнем необхідних знань, умінь, навичок, науковими термінами.
Вимоги до письмової роботи	Відповідно до навчального плану, студент виконує дві контрольні роботи. Головна мета їх – перевірка самостійної роботи студентів в процесі навчання, виявлення ступеня засвоєння ними теоретичних положень курсу. При розв’язанні задач студент має детально вказувати, яким саме був хід його роздумів, якими формулами він користувався.
Семінарські заняття	Семінарське заняття проводиться з метою формування у студентів умінь і навичок з предмету, вирішення сформульованих завдань, їх перевірка та оцінювання. За метою і структурою семінарські заняття є ланцюжком, який пов’язує теоретичне навчання і навчальну

	практику з дисципліни, а також передбачає попередній контроль знань студентів. Оцінка за семінарське заняття враховується при виставленні підсумкової оцінки з дисципліни.
Умови допуску до підсумкового контролю	За II семестр – оцінка за поточне тестування 40 балів (10 балів * 4); – оцінка за відповіді на всі основні та додаткові запитання під час аудиторних занять (10 балів); – оцінка за контрольну роботу 40 балів (20 балів * 2); – оцінка за написання і захист реферату (10 балів).
7. Політика курсу	
- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); - посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; - надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації. Засвоєння пропущеної теми лекції з поважної причини перевіряється під час складання підсумкового контролю. Пропуск лекції з неповажної причини відпрацьовується студентом (співбесіда, реферат тощо). Пропущені семінарські заняття, незалежно від причини пропуску, студент відпрацьовує згідно з графіком консультацій. Поточні „2”, отримані студентом під час засвоєння відповідної теми на семінарському занятті перескладаються викладачеві, який веде заняття до складання підсумкового контролю з обов'язковою відміткою у журналі обліку роботи академічних груп.	
8. Рекомендована література	
1. Витвицький Я.С. Економіка нафтогазових підприємств: навч. посіб. / за заг. та наук. ред. Я. С. Витвицького. – Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2012. – 642 с. 2. Метешоп І. М., Ящерицина Н. І. Економіка і фінанси підприємства: – Навчальний посібник: ІФНТУНГ, 2017. – 291 с. 3. Петрович Й.М. Економіка і фінанси підприємств: підручник / Петрович Й.М., Прокопишин-Рашкевич Л.М.. – Львів. 2014. – 408с. 4. Гринчуцький, В. І. Економіка підприємства: навч. посіб. / В. І. Гринчуцький, Е. Т. Карапетян, Б. В. Погріщук; Терноп. нац. екон. ун-т. – 2ге вид., перерб. та доп. — К.: ЦУЛ, 2012. – 304 с. – ISBN978-611-01-0309-1. 5. Гетьман О.О.Економіка підприємства: навч. посіб. – 2-ге видання. / О.О.Гетьман, В.М. Шаповал. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 488 с. 6. Економіка підприємства. Курс лекцій: електронний навчальний посібник / Л. О. Нікіфорова. – Вінниця: ВНТУ, 2016. – 138 с. 7. Метешоп І. М., Ящерицина Н. І. Економіка і фінанси підприємства: – Практикум: ІФНТУНГ, 2016. – 152 с. 8. Економіка та фінанси підприємства: методика розв'язання практичних задач : навч. посіб. / [Л.О. Лігоненко, І.В. Височин, О.В. Корольова- Казанська та ін.] – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2010. – 336 с. 9. Фінанси підприємств: метод. рек. до проведення практ. занять та завдання для індивід. і самост. роботи за кредитно-модульною системою для студ. за нап. підг.	

"Економіка підприємства", "Менеджмент", "Маркетинг", "Управління персоналом та економіка праці" / уклад.: Н. І. Обушна, І. П. Ситник. - К. : НУХТ, 2012. – 80 с.

10. Фінанси підприємств: конспект лекцій / В.М. Вареник. – Д.: Вид-во Дніпропетровський університет імені Альфреда Нобеля, 2014. – с.230.

Викладач

Шекета Є. Ю.